

10 Ιουλίου 1986

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Δ.]

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΧΑΡΙΤΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΟΥ,

Αιτητού,

v.

- ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΔΙΑ
1. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ
 - 2 ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 56/85).

5 Διοικητικό Δίκαιο—Διοικητική Πράξη—Δικαστικός Έλεγχος—Αρχές διέπουσες το ανέλεγκτον της ουσιαστικής κρίσης της διοικήσεως—Αρχές διέπουσες το ανέλεγκτον της επιστημονικής αξίας ευρήματος τεχνικής φύσεως.

10 Στις 11.6.83, ο αιτών, που είχε τραυματισθεί στις 12.2.83 από τροχαίο ατύχημα σαν επέστρεφε από τη δουλειά του στο σπίτι του, υπόβαλε αίτηση για παροχή σύνταξης αναπηρίας. Το Ορθοπεδικό Ιατρικό Συμβούλιο εκτίμησε οριστικά την αναπηρία του σε ποσοστό 3% για «επώδυνο κινητικότητα της δεξιάς κατά γόνυ αρθρώσεως λόγω διαστρέμματος» και το Ψυχιατρικό Ιατρικό Συμβούλιο εκτίμησε προσωρινά την αναπηρία του σε ποσοστό 15% για μετατραυματική εγκεφαλική διάσειση.

15 Μετά από αίτησή του και αίτηση της συντεχνίας του ο αιτών εξετάστηκε και από το Οφθαλμολογικό Ιατρικό Συμβούλιο, που βρήκε αναπηρία στον αριστε-

* An English translation of this judgment appears at pp 1201—1206 post

ρό οφθαλμό του σε ποσοστό 8%, που «πιθανο να οφείλεται στην ηλικία του»

Με βάση το συμπέρασμα αυτό και συμβουλή του Ιατρικού Συμβούλου του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων λήφθηκε απόφαση να μην προστεθή το ποσοστό αυτό στα άλλα δυο ποσοστά γιατί δεν σχετίζεται με το ατύχημα της 12 2 83. Σαν αποτέλεσμα καταχωρήθηκε η παρούσα αίτηση ακουώσεως

Το Δικαστήριο, αφού ανέλυσε τις αρχές, που διέπουν το ανέλεγκτον της ουσιαστικής κρίσεως της διοικήσεως και ιδιαίτερα το ανέλεγκτον της επιστημονικής αξίας ευρήματος τεχνικής φύσεως,

Αποφάσισε, απορρίπτοντας την αίτηση, πως η ουσιαστική κρίση των καθ' ων η αίτηση στην υπόθεση αυτή στηριζόταν σε γεγονότα και γνωματεύσεις ιατρικών συμβουλίων και δεν υπάρχει θέμα παραβιάσεως του νόμου ή καταχρήσεως ή υπερβάσεως εξουσίας ή πλάνης περί τα πράγματα ή πλημμελούς άσκησης της ελευθέρως εκτιμήσεως των καθ' ων η αίτηση

Η αίτηση απορρίπτεται
Ουδεμία διαταγή για έξοδα

Αναφερόμενες αποφάσεις

Ηρακλείδου και Άλλος v Λειτουργού Αποζημιώσεων
(1968) 3 Α.Α.Δ 45

Διοσμής v Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1975) 3 Α.Α.Δ 461

Επιτροπή Δημοσίας Υπηρεσίας v Λεύκος Γεωργιάδης
(1972) 3 Α.Α.Δ 594

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της αποφάσεως του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την οποία η αίτηση του αιτητή για παροχή σύνταξης λόγω αναπηρίας απερρίφθη

Ο αιτητής παρουσιάσθη αυτοπροσώπως

Α Βασιλειάδης, δια τους καθ' ων η αίτηση

Cur. adv. vult 35

Α. ΛΟΪΖΟΥ Δ. ανέγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτητής με την προσφυγή του αυτή ζητά από το Δικαστήριο την ακόλουθη θεραπεία:

5 «Διακήρυξη του Δικαστηρίου ότι η Διοικητική Απόφαση και/ή πράξη του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων η κοινοποιηθείσα στον αιτητή δι' επιστολής ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 1984, (Τεκμήριο Α) είναι άκυρος και στερημένη οουδήποτε εννόμου αποτελέσματος».

10 Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι το ακόλουθα. Ο αιτητής, που γεννήθηκε στις 10 Αυγούστου 1924, στις 4 Μαρτίου 1984 υπόβαλε αίτηση για επίδομα σωματικής θλάβης, αναφορικά με τροχαίο ατύχημα που του συνέβηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1983, ενώ επέστρεφε από την εργασία του στο σπίτι του. Τα ιατρικά πιστοποιητικά καλύπτουν 15 την περίοδο της ανικανότητας του αιτητή προς εργασία, από την ημέρα του ατυχήματος μέχρι και τις 12 Απριλίου, 1983. Για την περίοδο αυτή ο αιτητής πληρώθηκε επίδομα σωματικής θλάβης συνολικού ύψους £215.04. Το εβδομα- 20 δαίο ύψος του επιδόματος του ήτο £25.20.

Στις 11 Ιουνίου 1983 ο αιτητής υπόβαλε αίτηση για παροχή σύνταξης λόγω αναπηρίας. Στις 12 Μαρτίου, 1984, ο αιτητής εξετάστηκε από Ορθοπεδικό Λειτουργικό Ιατρικό Συμβούλιο το οποίο εκτίμησε την αναπηρία του σε 25 βαθμό 3%, για ελαφρά «επώδυνο κινητικότητα της δεξιάς κατά γόνυ αρθρώσεως λόγω διαστρέμματος» Η εκτίμηση ήτο οριστική. Με σύσταση του πιο πάνω Ιατρικού Συμβουλίου ο αιτητής εξετάστηκε στις 10 Απριλίου, 1984 και από Ψυχιατρικό Ιατρικό Συμβούλιο, το οποίο εκτίμησε 30 την αναπηρία του σε βαθμό 15% για μετατραυματική εγκεφαλική διάσειση. Η εκτίμηση αυτή ήτο προσωρινή.

Στις 17 Μαΐου 1984, ο αιτητής με επιστολή του (Τεκμήριο 1, Ερυθρό 34), Ζητούσε να εξεταστεί και από Οφθαλμολογικό Ιατρικό Συμβούλιο, γιατί όπως ισχυρίζετο είχε 35 προβλήματα με την όραση του. Στις 9 Ιουνίου 1984, η συντεχνία στην οποία ο αιτητής είναι μέλος υπόβαλε το ίδιο αίτημα.

Ενόψει των πιο πάνω, ο αιτητής στις 14 Σεπτεμβρίου, 1984 εξετάστηκε από Οφθαλμολογικό Ιατρικό Συμβούλιο

το οποίο εκτίμησε οριστικό βαθμό αναπηρίας αριστερού οφθαλμού σε βαθμό 8% ο οποίος βαθμός αναφέρεται στο Τεκμήριο 1, Ερυθρό 38, ότι πιθανό να οφείλεται στην ηλικία του αιτητή.

Ο Ιατρός Ανδρέας Γεωργίου, Ιατρικός Λειτουργός 1 Τάξεως του Υπουργείου Υγείας αποσπασμένος στο Υπουργείο Εργασίας, διορισμένος δε από το Υπουργικό Συμβούλιο ως Ιατρικός Σύμβουλος του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της ειδίκευσης του στην Επαγγελματική Ιατρική (M. Sc. in Occupational Medicine of London University), κατάθεσε ενόρκως ενώπιον μου και ανέφερε ότι εξέτασε τα δεδομένα των αποφάσεων και γνωματεύσεων των Ιατρικών Συμβουλίων και γνωμάτευσε στο Τμήμα πάνω στα δεδομένα αυτά. Αναφέρθηκε στο πιστοποιητικό του Ιατρού Μ. Κωνσταντινίδη, Τεκμήριο 1, Ερυθρό 33 της 5ης Αυγούστου 1983, που δίδει την πρώτη κλινική εικόνα του αιτητή μετά το ατύχημα. Σε αυτό αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Εισήχθη στο Χειρουργικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας την 12 Φεβρουαρίου 1983 έως την 18 Φεβρουαρίου 1983 με διάγνωση Διάσειση. Επισκέφτηκε την Οφθαλμολογική Κλινική με παράπονο θολερότητας της οράσεως στο δεξιό μάτι».

Κατά την εξέταση ο Ειδικός Οφθαλμίατρος Χειρουργός Μ. Κωνσταντινίδη διαπίστωσε τα ακόλουθα:

“On examination

VAR: 6/24 VAL; 6/18

Fundi: Lt. normal. Rt macula distorted foveolar reflex. Oedema; some preretinal haemorrhages at the periphery of the fundus (These findings suggest the diagnosis of Berlin's oedema).

Tension: R 17 mm Hg L 16 MM Hg.

He has also Lt. ectropion and a slight antisocoria. He has also bilateral lens opacities. He was treated with ambezin tabs and eye drops. He is still under conservative treatment at the Outpatient Department of our Clinic.”

Ο ιατρός αναφέρει ότι υπάρχει θολότητα στο δεξιό μάτι που είναι είδος καταρράχτη και τόνισε ότι το Ιατρικό Συμβούλιο έδωσε σύμφωνα με το Τεκμήριο 1, Ερυθρό 38 8% αναπηρία για το αριστερό μάτι το "macular scar" αλλά
5 δεν εδόθη αναπηρία για το δεξί

Με βάση το πιο πάνω πόρισμα και της συμβουλής του Ιατρικού Συμβούλου του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων το ποσοστό αυτό δεν συνυπολογίστηκε με τα προηγούμενα ποσοστά του 15% και 3%. Σχετική επιστολή/απόφαση στάληκε στον αιτητή από τον καθ' ου η αίτηση αρ.
10 2 στις 5 Νοεμβρίου 1984 (Τεκμήριο Α) που είναι η ακόλουθη:-

«Θέμα Υπολογισμός ύψους βαθμού αναπηρίας

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και σας πληροφορώ
15 τα ακόλουθα

Κατά την εξέταση σας και από το Οφθαλμολογικό Ιατρικό Συμβούλιο στις 14.9.1984 εκτιμήθηκε τελικό ποσοστό αναπηρίας σας σε 8%. Πλην, όμως, το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να συνυπολογιστεί με το 3%
20 του Ορθοπαιδικού-Χειρουργού και το 15% του Ψυχιατρικού Ιατρικού Συμβουλίου, καθότι δεν σχετίζεται με το εργατικό ατύχημα που σας συνέβηκε στις 12.2.1983

Κατά συνέπεια το ολικό ποσοστό αναπηρίας σας λόγω του εργατικού ατυχήματος παραμένει σε 18%, δηλαδή ποσοστό μόνιμης αναπηρίας 3% από το Ορθοπαιδικό-Χειρουργικό Ιατρικό Συμβούλιο και 15% προσωρινής αναπηρίας από το Ψυχιατρικό Ιατρικό Συμβούλιο

Όσον αφορά το πιο πάνω αναφερόμενο προσωρινό ποσοστό αναπηρίας σας θα κληθείτε για επανεξέταση κατά τον Απρίλιο του 1985».

Με βάση τα πιο πάνω πραγματικά γεγονότα και γνωματεύσεις των ειδικών στρέφομαι τώρα στην εξέταση των αρχών του δικαίου που διέπουν την υπόθεση. Στην υπόθεση Αντιγόνη Ηρακλείδου και Άλλος v. Λειτουργού Αποζημιώσεων (1968) 3 Α Α.Δ. 45 στις σελ. 53-54 αναφέρεται

«Κατά δεύτερο λόγο πρέπει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο αυτό στην άσκηση της Αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας δεν μπορεί να υπεισέλθω στην επιστημονική αξία ενός ευρήματος τεχνικής φύσεως, όπως τα ευρήματα του Συμβουλίου για το θάνατο του αποθανόντος (ίδη μεταξύ άλλων Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, σελ. 227). Αλλά το Δικαστήριο μπορεί βέβαια να εξετάσει κατά πόσον υιοθετώντας τέτοια ευρήματα το Συμβούλιο έχει ενεργήσει με τον ορθό τρόπο από την άποψη της συνταγματικότητας, νομιμότητας και κατάχρησης ή υπέρβασης εξουσίας.»

5

10

Στο Δεύτερο Συμπλήρωμα Νομολογίας 1935-1952 (Ζαχαρόπουλος) σελ. 41 κάτω από τον τίτλο «Ανέλεγκτον ουσιαστικής κρίσεως» στην παράγραφο 295 αναφέρεται:

15

«295. Επί θεμάτων καθαρώς ιατρικών».

Εις δε την υπόθεση Κυριάκος Διοσμής ν. Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1975) 3 Α.Α.Δ. 461 στη σελ. 465 αναφέρεται:

«... θα ήταν πράγματι, συνήθως έξω από την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου αυτού σε υπόθεση αυτής της φύσης να εξετάσει την ορθότητα της επιστημονικής πλευράς της έκθεσης του Συμβουλίου.»

20

Για το θέμα του ανέλεγκτου της ουσιαστικής κρίσεως ανάλυση γίνεται και στην υπόθεση η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας ν. Λεύκος Γεωργιάδης (1972) 3 Α.Α.Δ. 594 σελ. 692-693.

25

Είναι φανερό λοιπόν ότι η ουσιαστική κρίση των καθ' ων η αίτηση στηριζόταν σε γεγονότα και γνωματεύσεις ιατρικών συμβουλίων και δεν υπάρχει θέμα είτε παραβίασης νόμου είτε κατάχρησης ή υπέρβασης εξουσίας, είτε πλάνης περί τα πράγματα ή και πλημμελούς άσκησης της ελευθέρως εκτίμησης των καθ' ων η αίτηση. Ήταν λοιπόν εύλογα δυνατή η απόφαση των ότι το ποσοστό αναπηρίας 8% δεν οφείλετο στο δυστύχημα.

30

35

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αυτή απορρίπτεται άνευ εξόδων.

Αίτηση απορρίπτεται.

(This is an English translation of the judgment in Greek reported at pp. 1195-1200 ante).

1986 July 10

[A. LOIZOU, J.]

IN THE MATTER OF ARTICLE 146
OF THE CONSTITUTION

HARITOS STAVRINOU,

Applicant,

v.

- THE REPUBLIC OF CYPRUS, THROUGH
1. THE DEPARTMENT OF SOCIAL INSURANCE
OF THE MINISTRY OF LABOUR AND
SOCIAL INSURANCE AND/OR
 2. THE DIRECTOR OF SOCIAL INSURANCE.

Respondents.

(Case No. 56/85).

Administrative Law—Administrative act—Judicial control—Principles governing the non-reviewability of the scientific merits of a finding of a technical nature—Principles governing the non-reviewability of the merits of a decision.

5 On the 11.6.83 the applicant, who had sustained injuries by reason of a traffic accident, which occurred on 12.2.83, whilst he was returning from his work to his home, applied for disablement pension. The Orthopaedic Medical Board finally assessed his disability at 3% for
10 “painful movement of the right knee-joint on account of dislocation” and the Psychiatric Medical Board temporarily assessed his disability at 15% for post-traumatic concussion.

15 At the request of the applicant and his Trade Union the applicant was also examined by the Ophthalmic Medical Board, which assessed a permanent degree of disability of his left eye to a degree of 8% “probably due to the age of the applicant”.

On the basis of this conclusion and the advice of the Medical Counsellor of the Department of Social Insurance this percentage was not added to the other percentages of 3% and 15% on the ground that it is not related to the accident of the 12.2.83. The applicant impugned the said decision by means of this recourse. 5

The Court after stating the principles governing the non-reviewability of the merits of a decision and in particular the non-reviewability of the scientific merits of a finding of a technical nature, 10

Held, dismissing the recourse, that in this case it is clear that the determination on the merits was based on facts and opinion of the medical board and there does not exist a question of either violation of law or abuse or excess of power or misconception of fact or wrong exercise of discretion. 15

*Recourse dismissed.
No order as to costs.*

Cases referred to:

Heraclidou and Another v. Compensation Officer (1968) 20
3 C.L.R. 45;

Diosmis v. Ministry of Labour and Social Insurance (1975)
3 C.L.R. 461;

Public Service Commission v. Leřkos Georghiadēs (1972)
3 C.L.R. 594. 25

Recourse.

Recourse against the decision of the respondents to turn down applicant's application for disablement pension.

Applicant appeared in person.

A. Vassiliades, for the respondents. 30

Cur. adv. vult.

A. LOIZOU J. read the following judgment. The applicant with this recourse seeks from the Court the following relief:

5 “Declaration of the Court that the administrative decision and/or act of the Director of Social Insurance communicated to the applicant by letter dated 5th November 1984, (exhibit A) is null and void and with no legal effect whatsoever.”

10 The facts of the case are the following. The applicant who was born on the 10th August 1924, applied on the 4th March 1984 for injury benefit regarding a traffic accident which occurred on the 12th February 1983 whilst
15 returning from his work to his home. The medical certificates cover the period of disability of the applicant for work from the date of the accident until the 12th April 1983. For this period the applicant was paid injury benefit of a total amount of £215.04, the amount of his weekly benefit was £25.20.

20 On the 11th June, 1983, the applicant applied for disablement pension. On the 12th March, 1984, the applicant was examined by the Orthopaedic Medical Board which assessed his disability at 3% for light “painful movement of the right knee-joint on account of dislocation”. The assessment was final. On the recommendation of the afore-
25 said Medical Board the applicant was examined on the 10th April 1984, by a Psychiatric Medical Board also, which assessed his disability at 15% for post-traumatic concussion. This assessment was temporary.

30 On the 17th May, 1984, the applicant by his letter (exhibit 1, red 34), asked to be examined by an ophthalmic Medical Board because as he alleged he had problems with his eye-sight. On the 9th June, 1984, the trade union to which the applicant belongs submitted the same request.

35 In view of the above the applicant was on the 14th September examined by the Ophthalmic Medical Board which assessed a permanent degree of disability of his left eye to a degree of 8% which degree, as mentioned in exhibit 1, red 38, is probably due to the age of the applicant.

 Dr. Andreas Georghiou, Medical Officer Grade I, of the Ministry of Health seconded to the Ministry of Labour

and appointed by the Council of Ministers as Medical Adviser to the Social Insurance Department on account of his specialization (M. Sc. in Occupational Medicine of London University) testified on oath before me and said that he examined all elements of the decisions, opinions, of the Medical Boards and advised the Department on these facts. He referred to the certificate of Dr. M. Constantinides, exhibit 1, red 33 of the 5th August, 1983, which gives the first clinical picture of the applicant after the accident:

“He was admitted to the Surgical Department of the Nicosia General Hospital from the 12th February 1983 to the 18th February 1983, with the diagnosis of concussion. He visited the Eye-Clinic with complaints of blurring of vision in his right eye.”

During the examination the Ophthalmic Surgeon Dr. Constantinides found the following:

“On examination

VAR: 6/24 VAL: 6/18

Fundi: Lt. normal. Rt macula distorted foveolar reflex, Oedema; some preretinal haemorrhages at the periphery of the fundus. (These findings suggest the diagnosis of Berlin’s oedema).

Tension: R 17 mm Hg L 16 MM Hg.

He has also Lt. ectropion and a slight antosocoria. He has also bilateral lens opacities. He was treated with ambezin tabs and eye drops. He is still under conservative treatment at the Outpatient Department of our Clinic.”

The doctor mentioned that there is blurring in the right eye which is a kind of cataract and stressed that the Medical Board gave in accordance with exhibit 1, red 38, 8% disability for the macular scar but no disability was given for the right eye.

On the basis of the aforesaid conclusion and the advice of the Medical Counsellor of the Department of Social

Insurance this percentage was not added to the previous percentages of 15% and 3%. The relevant letter/decision was sent to the applicant by respondent 2 on the 5th November 1984 (exhibit A) which is the following

5 *Subject Assessment of the amount of disablement*

I refer to the aforesaid subject and I inform you the following.

10 During your examination by the Ophthalmic Medical Board on the 14th September 1984, the final percentage of disability assessed was 8%. But, however, this percentage cannot be added to the 3% of the Orthopaedic-Surgical and the 15% of the Psychiatric Medical Board as it is not related to the industrial accident which happened to you on the
15 12th February, 1983

Consequently the total percentage of disability on account of an industrial accident remains at 18% that is a percentage of permanent disability 3% by the Orthopaedic Surgical Medical Board and 15%
20 temporary disability from the Psychiatric Medical Board

As regards the aforementioned temporary percentage of disability you will be summoned for re-examination in April 1985 "

25 Bearing in mind the aforesaid facts and opinion of the specialists, I turn now to the examination of the principles of Law governing the case. In the case of *Antigoni Heraclidou and Another v The Compensation Officer* (1968) 3 C L R 45 at pp 53-54 it mentions

30 "Secondly, it must be borne in mind that this Court in the exercise of its revisional jurisdiction, cannot go into the scientific merits of a finding of a technical nature, such as the finding of the Board, about the death of the deceased (see inter alia, *Conclusions from the Jurisprudence of the Greek Council of State 1929-1959* p 227) But the Court can, of
35 course, examine whether in adopting such finding the Board has acted in a proper manner from the

point of view of constitutionality, legality and excess or abuse of powers.”

In the second supplement to the Case Law (1935-1952) by Zacharopoulos at p. 41 and under the title “The Non-reviewability of Determination on the Merits” in paragraph 295 it is mentioned:

“295. On pure medical matters.”

In the case of *Kyriakos Diosmis v. Ministry of Labour and Social Insurance* (1975) 3 C.L.R. 461 at p. 465 it is mentioned

“.... it would, indeed be, normally, beyond the competence of this Court, in a case of this nature to examine the correctness, from the scientific aspect, of the report of the Board.”

On the question of the non-reviewability of the determination on the merits, an analysis is also made in the case of the *Public Service Commission v. Lefkos Georghiadis* (1972) 3 C.L.R. 594 at pp. 692-693.

It is clear therefore that the determination on the merits by the respondents was based on facts and opinions of medical boards and there does not exist a question of either violation of law or abuse or excess of power or misconception of fact or wrong exercise of discretion by the respondents. It was therefore reasonably open, the decision that the percentage of disability at 8% is not due to the accident.

For all the above reasons the recourse is dismissed with no order as to costs.

*Recourse dismissed.
No order as to costs.*